

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2022-23
Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: 3B

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ: 90 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΡΕΙΣ (3) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση, και μόνο για σχήματα, πίνακες, διαγράμματα κλπ.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (Μονάδες 20)

Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

A1. Κάθε στοιχείο της Στήλης Α΄ αντιστοιχεί με ένα στοιχείο της Στήλης Β΄. Να γράψετε στο τετράδιο απαντήσεών σας τους αριθμούς της Στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της Στήλης Β΄ που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη στήλη Β΄ περισεύουν δύο(2) στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Ανθέμιος	(α) Μάχη Νινευή
2. Κωνσταντίνος	(β) Μετοικεσία Κυπρίων
3. Ηράκλειος	(γ) Διάκριση της πολιτικής από τη στρατιωτική εξουσία
4. Θεοδώρα	(δ) Αγία Σοφία
	(ε) Μαρωνίτες
	(στ) Αναστήλωση εικόνων

(4x2,5 μ.= 10 μον.)

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στο τετράδιο εξέτασής σας τη λέξη «**σωστό**» ή «**λάθος**», δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

α. Η πολιτιστική ανάπτυξη που σημειώθηκε στην Κύπρο κατά τη ρωμαϊκή εποχή οφειλόταν στις ειρηνικές συνθήκες που επικρατούσαν στο νησί.

β. Οι πόλεμοι του Ιουστινιανού άδειασαν τα ταμεία του κράτους.

γ. Ο Ηράκλειος αρνήθηκε την οικονομική βοήθεια της εκκλησίας.

δ. Οι ανεικονικές αντιλήψεις επηρέασαν τη στάση των εικονομάχων απέναντι στη λατρεία των εικόνων.

(4x2,5 μ.= 10 μον.)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (Μονάδες 45)

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

(α) Στάση του Νίκα (τι ήταν, ποιες ήταν οι αντίπαλες παρατάξεις, μια (1) συνέπεια)

(10 μον.)

(β) Θεματικός στρατός (ποιοι υπηρετούσαν σε αυτόν, τι τους παραχωρούσε το κράτος, ποιες ήταν οι υποχρεώσεις τους)

(10 μον.)

B2. Να αναφέρετε τρία (3) αίτια και τέσσερις (4) συνέπειες των Αραβικών Επιδρομών στην Κύπρο.

(25 μον.)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (Μονάδες 35)

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Ι

Σε όλη την περιφέρεια του Ευξείνου υπήρχαν ακόμα ελληνικές πόλεις που άκμαζαν και μάλιστα κάποιες ήταν πολύ πιο ακμαίες από το Βυζάντιο. Αλλά καμία από αυτές δεν βρισκόταν σε τόσο εξαιρετικό σημείο που να κυριαρχεί σε όλες τις ελληνικές περιοχές. Καμία δεν κρατούσε, όπως το Βυζάντιο, τα κλειδιά από τις πύλες με τις οποίες ενώνονταν οι δύο μεγάλες ελληνικές χερσόνησοι, η μία στην Ευρώπη και η άλλη στην Ασία, και οι δύο μεγάλες ελληνικές θάλασσες, ο Εύξεινος πόντος και το Αιγαίο πέλαγος. [...] Έτσι, λοιπόν, χτίστηκε η νέα πόλη και στις 11 Μαΐου του σωτήριου έτους 330, του 25ου της βασιλείας του Κωνσταντίνου, τελέστηκαν με μεγαλοπρέπεια τα εγκαίνιά της και αφιερώθηκε στην ιδιαίτερη προστασία της Θεοτόκου. [...] Η γιορτή διήρκησε 40 μέρες και τελούνταν κατόπιν για πολλούς αιώνες, αν και με λιγότερη μεγαλοπρέπεια, ως γενέθλια μέρα της πόλης. **Η πόλη ονομάστηκε Κωνσταντινούπολη και μαζί Νέα Ρώμη.**

Κωνσταντίνος Παπαρρηγόπουλος. *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*.
Αθήνα: 2009-2010, τ.8, σ. 201-211

ΠΑΡΑΘΕΜΑ ΙΙ

Νόμισμα του Κωνσταντίνου Α΄ (π. 327) που απεικονίζει ένα λάβαρο με τρεις σφαίρες και το χριστόγραμμα. Το κοντάρι του λαβάρου έχει τρυπήσει ένα φίδι. Βρετανικό Μουσείο (ιστοσελίδα).

Αφού μελετήσετε τα πιο πάνω παραθέματα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

Η βυζαντινή αυτοκρατορία συνδέει την ύπαρξή της με το έργο του Κωνσταντίνου Α΄. Δύο από τις αρχικές του αποφάσεις ήταν η ίδρυση ενός νέου διοικητικού κέντρου στην Ανατολή και η αναγνώριση του δικαιώματος άσκησης της χριστιανικής λατρείας.

(α) Αφού αναφέρετε σε ποια αρχαία θέση ο Κωνσταντίνος Α΄ αποφάσισε να ιδρύσει τη νέα πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας, να εξηγήσετε για ποιους δύο (2) λόγους έγινε η συγκεκριμένη επιλογή.

(12 μον.)

(β) Αφού εξηγήσετε τον κύριο σκοπό της θρησκευτικής πολιτικής του Κωνσταντίνου Α΄, να παρουσιάσετε δύο (2) μέτρα με τα οποία έδειξε την υποστήριξή του προς τον Χριστιανισμό.

(12 μον.)

(γ) Να εξηγήσετε για ποιον λόγο «η πόλη ονομάστηκε Κωνσταντινούπολη και μαζί Νέα Ρώμη».

(11 μον.)

**ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ
ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ**